

Inleiding over Psalm 54 (vrijdag 6 februari 2004)

Zingen: Ps. 54:1,2

Gebed

1. Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth;
2. Als de Zifieten gekomen waren, en tot Saul gezegd hadden: Verbergt zich David niet bij ons?
3. O God! verlos mij door Uw Naam, en doe mij recht door Uw macht.
4. O God! hoor mijn gebed; neig de oren tot de redenen mijns monds.
5. Want vreemden staan tegen mij op, en tirannen zoeken mijn ziel; zij stellen God niet voor hun ogen. Sela.
6. Ziet, God is mij een Helper; de Heere is onder degenen, die mijn ziel ondersteunen.
7. Hij zal dit kwaad mijn verspieders vergelden; roei hen uit door Uw waarheid.
8. Ik zal U met vrijwilligheid offeren; ik zal Uw Naam, o HEERE! loven, want Hij is goed.
9. Want Hij heeft mij gered uit alle benauwdheid; en mijn oog heeft gezien op mijn vijanden.

- A. Nog niet zo lang geleden hebben we stilgestaan bij Psalm 52. Die Psalm is door David gedicht nadat Doëg de Edomiet David had verraden bij Saul. Doeg had Saul gezien bij de priester Achimelech in Nob. Koning Saul zag dit als verraad. Achimelech en het ganse huis van zijn vader worden omgebracht door Doëg op commando van Saul. Alleen Abjatar, de zoon van Achimelech, ontkwam aan deze moordpartij. Hij vluchtte David achterna. Deze geschiedenis kunnen we lezen in 1 Samuël 22.
- B. David was ondertussen tegen de Filistijnen ten strijde getrokken, omdat zij de stad Kehila en het omliggende land beroofden. De HEERE had David doen optrekken ten strijde tegen de Filistijnen. Saul krijgt hier lucht van en trekt vervolgens tegen David ten strijde. Saul is er van overtuigd dat God David in zijn hand heeft gegeven (1 Sam. 23:7). Wat is dit ook een les voor ons. We kunnen menen Gode een dienst te doen en toch strijden tegen Hem! Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt, dat een iegelijk, die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen. (Johannes 16:2)
- C. Hoe vervolgde Saulus niet de gemeente van God. Hij was een ijveraar voor de wet op een vleselijke wijze. Zie maar eens de beschrijving die Paulus zelf geeft in de Filippenzen brief hoofdstuk 3: Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israëel, van den stam van Benjamin, een Hebreëer uit de Hebreëen, naar de wet een Farizeeër; Naar den ijver een vervolger der Gemeente; naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk. Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht.
- D. Saul was van het geslacht van Benjamin (1 Samuël 9). Paulus was ook uit het geslacht van Benjamin (Filippenzen 3:5). Maar wat een onderscheid! Hier geldt de vrijmacht des HEEREN: Jakob heb ik liefgehad en Ezau heb ik gehaat. Saul meende Gode een dienst te doen, echter hij had een veranderd hart en geen vernieuwd hart. Saulus mocht door genade een Paulus worden. Dat had hijzelf niet gezocht! Er is niemand die God zoekt, er is niemand die van nature naar Hem vraagt. Allen zijn ze afgeweken en stinkende geworden. Lees dit maar eens in de Romeinen brief, in de eerste hoofdstukken. Het is alles pure, eenzijdige genade van God.
- E. Maar dit heeft ons ook veel te zeggen. Wij allen zijn om zo eens te zeggen van het geslacht van Benjamin: ingelijfd in de kerk door de Heilige Doop! Maar wat een

onderscheidt loopt er ook niet in de kerk. We kunnen godsdienstig zijn, onszelf voor bekeerd houden net als Saulus. We kunnen het zelfs nog goed bedoelen en menen niet te veinzen. We kunnen het strikt nemen, nauwgezet leven. En toch met dit alles nog vijanden blijven van vrije genade.

- F. Hoe was het bij koning Saul? Die riep nog wel de naam van de HEERE aan als het hem uitkwam, maar hij ging voor het zelfde gemak naar de waarzegster in Endor. Hij nam het niet zo nauw in de godsdienst. Ook dit is weer een les voor ons: we kunnen af en toe eens bidden uit gewoonte, bijvoorbeeld voor het eten. We lezen de Bijbel uit gewoonte. We gaan naar de kerk uit gewoonte. Echter, ten diepste zegt het ons niets. We gaan net zo gemakkelijk met de wereld mee. In de Bijbel wordt dit genoemd het dienen van God en van de Mammon. (Matth. 6:24). Hoe is het met ons gesteld?
- G. We vervolgen weer de geschiedenis van David. Hij was in de woestijn Zif gevlucht op een berg. Saul zocht hem alle dagen. (1 Sam. 23:14) David was als een opgejaagd vogeltje. Nergens rust. Dan gebeurt er een wonder, want Jonathan komt David opzoeken in het woud midden in de woestijn Zif. Hij zegt tegen David: "Vreest niet, want de hand van Saul, mijn vader, zal u niet vinden, maar gij zult koning worden over Israël en ik zal de tweede bij u zijn; ook weet mijn vader Saul zulks wel." Hier wordt getoond een wonderlijke vertroosting die de HEERE Zijn volk bij tijden schenkt, als ze in de nood en benauwdheid verkeert. Middelijkerwijs (via Jonathan) wordt de belofte gedaan aan David bevestigd. Zo gebeurt het nog. In de prediking mag het wel eens zo zijn dat een kind van God wordt gesterkt: IK ben uw heil alleen! Als er geen uitzicht is, als het kind van God in de duisternis zit, dan komt de Heere op het aller onverwachts te vertroosten. Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij. (Psalm 40:18)
- H. Nu hebben we de aanloop naar Psalm 54 toe overdacht en gekeken in welke context deze Psalm is gedicht. De Zifieten gaan David verraden bij koning Saul. Ze gaan Saul meedelen dat David zich verstopt heeft in het gebied waar de Zifieten wonen. Matthew Henry geeft in zijn commentaar aan: Zifieten, mannen van Juda (typen van Judas de verrader). David hield zich schuil in de woestijn Zif en had juist veel vertrouwen in de mensen van die streek, omdat zij van zijn eigen stam waren. Maar om bij Saul in een goed blaadje te komen, gingen de Zifieten naar hem toe en deelden hem niet alleen mee waar Davids verblijfplaats was, maar vroegen hem ook naar hun landsstreek te komen en ze beloofden Saul ook, dat zij David aan hem zouden uitleveren.
- I. Ook in dit gedeelte blijkt dat David een type is van de Heere Jezus Christus. Hoe werd de Heere Jezus niet verraden door Judas, die zelfs tot Zijn discipelen behoorde. Wat een vertrouwen hadden de medediscipelen niet in Judas, hij droeg zelfs de beurs. (Joh. 13:29). De Heere Jezus wist echter wie Hem zou verraden! Ook dat verzwaarde Zijn lijden. De Heere Jezus is niet op de vlucht gegaan voor zijn vervolgers. Hij heeft Zich vrijwillig overgegeven tot in de dood van het kruis! Wat een liefde van een drie-enig God tot verloren zondaren! Zijn wij al onder zoveel liefde verbroken?!
- J. Dit stukje laat ons zien dat we op mensen niet moeten en mogen vertrouwen, maar dat we al onze verwachting leren stellen op de Heere alleen.

Vest op prinsen geen betrouwen,
Waar men nimmer heil bij vindt;
Zoudt g' uw hoop op mensen bouwen?
Als Gods hand hun geest ontbindt,
Keren zij tot d' aarde weer,
Storten met hun aanslag neer.

- K. Nadat David gehoord had dat de Zifieten hem verraden hadden, trok hij zich terug in de heuvels van Hachila en ging naar de woestijn Maon. In deze tijd schreef hij Psalm 54, zoals blijkt uit een van de verzen waarin hij de Zifieten vreemden noemt (Ps. 54:5), hoewel zij Israëlieten waren, omdat zij hem barbaars behandelden. Hij stelt zich echter onder de bescherming van God: "Ziet, God is mij een helper" (Ps. 54:6). Saul achtervolgde David, tot hij zo dicht bij hem kwam, dat er slechts een berg tussen hen in was, met David en zijn vluchtende mannen aan de ene kant en de achtervolgende Saul en zijn mannen aan de andere kant. Maar deze berg (1 Sam. 23:26) was een teken dat de voorzienigheid van God zich tussen David en zijn belager bevond, zoals de wolkkolom tussen de Israëlieten en de Egyptenaren. David werd door deze berg beschermd en Saul werd erdoor beschaamd. Saul hoopte met zijn talrijke troepen David te kunnen omsingelen, maar het terrein was niet zo geschikt voor dit plan en daarom mislukte het.
- L. God zorgde voor een verandering in de plannen, juist op het moment dat Saul David gevangen wilde nemen. Saul kreeg bericht via een bode dat de Filistijnen het land waren binnengevallen. Hij kon niets anders doen dan de Filistijnen tegemoet te treden. Zo ontkwam David aan het gevaar. Zoals deze Saul werd omgekeerd, werd een andere Saul bekeerd, juist toen er van hem werd gezegd, dat hij blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, naar de hogepriester ging. Zie Handelingen 9. Hierna zocht David een schuilplaats in enkele door de natuur gevormde vestigingen die hij vond in de woestijn van En-gedi (1 Sam. 24).
- M. Hoe zien we hier dat Gods volk een opgejaagd volk is. Hier op aarde is de rust niet te vinden. Elke keer weer is er de strijd tegen het eigen boze vlees, tegen de zonden, tegen de wereld, tegen de duivel. De apostel Paulus schrijft dit in Efeze 6:12: "Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht." Zonder strijd geen overwinning. Onderzoeken we hierin ook onszelf. Kennen wij die strijd? Hebben wij de geestelijke wapenrusting aangedaan om te kunnen staan tegen de listige omleidingen van de duivel. Wat heeft de duivel niet een pijlen op zijn boog.
- N. Nu zijn wij geen Zifieten, maar wij zijn wel allen Adamieten. Wij hebben de duivel de hand gegeven, vrijwillig, en God tot een leugenaar gemaakt en de Heere Jezus Christus verraden. Hebben we onszelf leren kennen als vervloekte zondaren die de Heere Jezus Christus gekruisigd hebben? Lees maar eens de preek van de apostel Petrus op de eerste Pinksterdag. Waar hebben al de gehoorde preken nu in ons uitgewerkt? Heeft het ons tot zelfbeschuldiging gebracht: des doods schuldig? Zie ook Leviticus 26. Hebben we onze ellende recht leren kennen? Hellenbroek zegt ergens in zijn leerboek dat de grootste ellende van de mens is dat hij zijn ellende niet kent. Wat is onze ellende? Kennen wij de droefheid naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt?
- O. David kende die gestalte. Denk maar eens aan Psalm 51. Dat was een kind van God nadat hij gezondigd had met Bathseba. David beleefde de walgelijkheid van de zonde. Hebben wij die walgelijkheid ook leren kennen? Ja, hebben we een walging van onszelf gekregen? In Ezechiël 6:9 staat: "Dan zullen uw ontkomenen Mijner gedenken onder de heidenen, waar zij gevankelijk zullen geworden zijn, omdat Ik verbroken ben door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is, en door hun ogen, die hun drekgoden nahoereren; en zij zullen een walging aan zichzelf hebben over de boosheden, die zij in al hun gruwelen gedaan hebben." Heeft het alles ons al doen verlangen naar Christus, naar zijn offer volbracht op Golgotha?

- P. David noemt de Zifieten in vers 5 vreemden. Ook wij zijn vervreemd van God, met een ander woord goddeloos. Ook wij stellen God niet voor onze ogen. Matthew Henry geeft aan dat de Zifieten laaghartiger en wreder waren dan de Filistijnen. Gods volk op aarde heeft meer last van de godsdienst, van diegenen die hen het dichtste nabij staan. Gods Kerk wordt verdrukt. Nu moet de oorzaak daarvan aan de ene kant altijd bij Gods kinderen zelf gezocht worden. Zij zijn zondig, vleselijk, verkocht onder de zonde. Zij zullen weten gezondigd te hebben tegen een goeddoend God. Aan de andere kant tuchtigt God Zijn kinderen, niet om te plagen, maar uit liefde, opdat ze net als David leren bidden: "O God, verlos mij door Uw Naam, en doe mij recht door Uw macht. O God, hoor mijn gebed; neig de oren tot de redenen mijns monds." Welgelukzalig is de man, o HEERE! dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit Uw wet. (Psalm 94:12)
- Q. De Bijbel spreekt van een smeltkroes (Jes, 48:10). Gods kind moet meer en meer afgebroken worden in zichzelf, moet minder worden, opdat Christus meer en meer een gestalte in hem of haar krijgt. Elke keer weer moet het met David uitroepen en belijden: " Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb; maar nu, o HEERE, neem toch de misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan." (2 Sam. 24:10). David werd voor de zonde van de volkstelling gestraft: "Mij is zeer bange; laat ons toch in de hand des HEEREN vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele, maar laat mij in de hand van mensen niet vallen."
- R. In Psalm 54 blijkt ook Davids geloof in zijn gebed. Matthew Henry zegt hierbij het volgende: Hij was er zeker van dat hij God aan zijn kant had: Ziet, God is mij een Helper. Ook al leggen mensen en duivels het erop aan om onze verdervers te zijn, zij zullen het niet winnen wanneer God onze Helper is: De HEERE is onder degenen, die mijn ziel ondersteunen. Vergelijk Psalm 118:7, De HEERE is bij mij onder degenen die mij helpen. Daar God zijn kant kiest, twijfelt hij niet of zijn vijanden zullen voor hem vallen (vers 7). Het kwaad dat zij voor mij bedoeld hebben, zal de rechtvaardige God op hun eigen hoofden doen neerkomen. David wilde hun geen kwaad vergelden, maar Hij wist dat God dat zou doen: Ik ben als een dove, ik hoor niet, want Gij zult horen. Wij moeten onszelf niet wreken, omdat God gezegd heeft: Mijne is de wraak. Maar David bidt: Roei hen uit door Uw waarheid. Dit is geen gebed in boosaardigheid, maar een gebed in geloof. Want het heeft het oog op het woord van God en wenst alleen de vervulling daarvan.
- S. Hij belooft God dank te zeggen voor al de ervaringen die hij van Zijn goedheid jegens hem heeft gehad (vers 8). Ik zal U offeren, ik zal Uw naam loven. Een dankbaar hart en onze lippen die Zijn naam danken, zijn de offeranden die God zal aannemen. Hij spreekt van zijn verlossing als van iets wat reeds gebeurd is (vers 9); Ik zal Uw naam loven en zeggen: "Hij heeft mij gered. Dit zal mijn lied dan zijn." Mij oog heeft gezien op mijn vijanden. Ik heb niet gezien dat zij afgesneden en gedood werden, maar dat zij gedwongen werden zich terug te trekken, omdat er melding aan Saul gebracht was dat de Filistijnen een aanval op hem deden (1 Sam 23: 27,28). Alles wat David wenste was dat hij veilig zou zijn. Toen hij zag dat Saul zijn leger terugtrok zag hij zijn wens vervuld. Dit kan misschien op Christus wijzen, van wie David een type is geweest. God zou Hem verlossen uit alle benauwdheden van Zijn vernedering en Hij was daar volkomen zeker van. En er was gezegd dat alle dingen onder Zijn voeten gelegd zullen worden. Want ook al zien wij nu nog niet dat alle dingen Hem onderworpen zijn, toch zijn wij er zeker van, dat Hij zal heersen totdat al Zijn vijanden tot Zijn voetbank gemaakt zijn en dat Hij Zijn lust aan hen zal zien.
- T. Nu is het nog steeds zo dat de Heere nooit in de verdrukking laat. Hij zal met de verdrukking ook altijd de uitkomst geven. In 1 Corinthe 10:13 schrijft de apostel Paulus: "Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij

zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen." Dit is een heerlijke troost voor aangevochten zielen. De Heere Jezus zegt Zelf in Johannes 16:33: "Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen."

- U. Tijdens het votum aan het begin van de kerkdienst wordt dit ook altijd beleden: Onze hulp is in de Naam des HEEREN, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, Die trouw houdt en eeuwig leeft, en nooit laat varen de werken Zijner handen. Wat Hij begonnen is dat zal Hij ook voleinden. Denk maar eens aan Openbaring 22:13: "Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste."

Zingen: Psalm 146:2

Pauze

Vragen:

1. Welke indeling kun je maken in deze Psalm?
2. Hebben wij het gedrag van een Zifiet? Waaruit blijkt dit?
3. Hoe kan dit veranderen?
4. De Heere Jezus heeft vanaf Zijn menswording geleden. Noem eens voorbeelden van kinderen van God uit het OT en NT die ook vervolgd en gehaat zijn geweest? Waarom werden zij vervolgd?
5. Noem eens hedendaagse vreemden en tirannen?
6. Waarom is verdrukking nodig?
7. In welke Psalm geeft David hierop het antwoord? Wat zegt de meerere David (De Heere Jezus) hiervan? Denk eens aan de zaligsprekingen.

Zingen: Psalm 40:8